

หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษา

Outcome-Based Curriculum: New approach

for Vocational Education Curriculum

ฮะฟิซุดดีน เจมู¹

Hafizuddin Jeme

¹รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี

Deputy Director of Kanaratthani Pattani Technical College

Corresponding Author e-mail: Hafizuddin9644@gmail.com

Received: 2023-02-07 Revised: 2023-03-18 Accepted: 2023-03-20

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education) มีความสำคัญและถูกนำมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรระดับอาชีวศึกษาอย่างมากในปัจจุบันวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based curriculum) การบริหารหลักสูตรและการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถแบ่งลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) ได้เป็น 5 ประการ ได้แก่ 1.การออกแบบหลักสูตร/การเรียนรู้ 2.การจัดการหลักสูตร 3.การจัดการเรียนรู้ 4.วิธีการประเมิน 5.เป้าหมายหรือผลลัพธ์ โดยมีสาระเกี่ยวกับความหมายของOutcome-based Education(OBE) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 6 ขั้นตอน นำผลลัพธ์การเรียนรู้มาออกแบบ รายวิชา วางแผนการสอน วิธีการสอน และการประเมินในระดับต่างๆ โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรกับรายวิชา แนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ไม่เพียงแต่ช่วยปรับเปลี่ยนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาและมี อัตลักษณ์ จุดเด่น หลักสูตรอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน แต่ยังช่วยพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางอีกด้วย

คำสำคัญ (Keywords): หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์; หลักสูตรอาชีวศึกษา; ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

Abstract

Results-based education (Outcome-based education) is important and is used in development. Today's vocational education curriculum aims to deliver results-based curriculum. (Outcome- based curriculum) Curriculum administration and teaching that emphasizes learning outcomes. It is important for the learners to divide the characteristics of Outcome based Education (OBE) into 5 aspects: 1. Curriculum/ learning design. 2. Curriculum management 3. Learning management 4. Evaluation method 5. Goals or results, with information about the meaning of Outcome-based. Education(OBE)The 6-step curriculum development process takes learning outcomes into course design, teaching plans, teaching methods, and assessments at various levels, taking into account the linkage of learning outcomes. Learn at the curriculum level and subjects. The concept of education that emphasizes results not only helps change the results of education and has the identity and strengths of a vocational education curriculum that focuses on developing students' knowledge and skills. But it also helps develop advanced manpower with specialized knowledge and abilities.

Keywords: Results-focused curriculum; Vocational courses; Curriculum development steps

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงสู่โลกดิจิทัลทำให้มีการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์ สถาบัน McKinsey Global Institute ศึกษาข้อมูลจาก 46 ประเทศ และ 800 อาชีพ ได้คาดการณ์ว่าในปี 2030 แรงงาน ทั่วโลกกว่า 800 ล้านตำแหน่ง จะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรอัตโนมัติ และประมาณ 375 ล้านคน ที่จำเป็นต้อง เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถทำงานในอาชีพที่ไม่เคยมีมาก่อน ปีพียูไทย (2565); ผู้จัดการออนไลน์(2560) ดังนั้น การสร้างหลักสูตรใหม่จึงต้องคำนึงถึงสมรรถนะของผู้เรียนในอนาคต เพื่อให้ผลิตนักศึกษาที่สามารถทำงาน ในระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและ นัก เทคโนโลยีมีการปฏิรูปทั้งระดับแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ผลผลิตที่มี คุณภาพ มี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาชาติดังพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในมาตรา 6 ที่กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษา สภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้ง ด้าน ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของ ประชากรใน ศตวรรษ ที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมยุค 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)จากเหตุผลดังกล่าว เป้าหมายของการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาจึงมุ่งเน้นที่ การสร้างหลักสูตรที่ทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล มุ่งให้เกิดการ จัดการศึกษาที่ เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education) จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำความเข้าใจ สื่อสาร และถ่ายทอดแนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ เพื่อการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาตามการเปลี่ยนแปลงของระบบอาชีวศึกษาที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต

การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เปรียบเสมือนปรัชญาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดย มุ่งเน้นการวัดผล จากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา (ผลลัพธ์) การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เป็นหลักในการ ออกแบบการสอนของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยให้ ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลจากการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งไว้ โดยสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์คือ การมุ่งเน้นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาที่ได้สอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2565)ดังนั้น หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์จึงมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลอัน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และ มีทัศนคติที่ดีต่อความเป็น วิชาชีพของตนเอง มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะที่ถูกออกแบบไว้ สำหรับการ เรียนในแต่ละศาสตร์สาขา ในขณะที่การศึกษาสาขาในสาขานั้น ๆ สมรรถนะจึงเป็นความสามารถ

ตามบทบาทหน้าที่ของวิชาชีพและบทบาทหน้าที่ตามความต้องการของสังคม ตั้งแต่ระดับเริ่มต้นของการเรียนใน หลักสูตรจนเรียนจบตามหลักสูตร

ในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์สำหรับอาชีวศึกษา (Outcome-based curriculum) โดย มีสาระเกี่ยวกับความหมายของOutcome-based Education(OBE)ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) และเปรียบเทียบหลักสูตรปกติกับหลักสูตรOBEทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนา หรือปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์สำหรับอาชีวศึกษาต่อไป

ความหมายของOutcome-based Education(OBE)สำหรับอาชีวศึกษา

OBE เป็นการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้ที่เน้น"ความสมเหตุสมผล"โดยมุ่งผลลัพธ์ไปที่นักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่สังคมและโลกในอนาคตต้องการ ไม่เน้นเนื้อหาวิชาเพียงอย่างเดียว โดยที่ **Abbhilash (2018)** กล่าวถึง OBE เป็นการเตรียมนักเรียนสู่การจ้างงานในตลาดโลก เนื่องจากตลาดการจ้างงานในปัจจุบันต้องการทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิคการแก้ปัญหา และทักษะอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมนักเรียนตามความต้องการของตลาดโลก ยกกระดับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคมโลก รวมถึงวิธีการสอน การเรียนรู้ และการประเมิน โดยใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเปลี่ยนจากหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาแบบเดิมไปสู่หลักสูตรสมัยใหม่ที่สามารถผลิตนักเรียนที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของตลาด และมีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ตลอดจน **Loreto (2018)** กล่าวถึง OBE เป็นการออกแบบ การพัฒนา และการจัดทำเอกสารการสอนโดยเป้าหมายและผลลัพธ์จะถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นแนวทางการศึกษาซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงวิธีการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุผลเมื่อสิ้นสุดประสบการณ์การเรียนรู้โดยที่ทั้งครู และนักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจความตั้งใจของครูในการสอนและความคาดหวังของนักเรียนที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร ตลอดจน **Yusof, Othman, Norwani, Ahmad, & Jalil (2017)** กล่าวถึง OBE เป็นการจัดการศึกษาที่อิงตามผลลัพธ์ โดยเน้นความโปร่งใส มีหลักการสำคัญคือนักเรียนต้องผ่านมาตรฐานเฉพาะจึงจะสำเร็จการศึกษาได้ ด้วยเหตุนี้ในการศึกษา

จึงใช้การอิงตามผลลัพธ์แต่ครูมีอิสระที่จะทดลองกับวิธีการใดก็ได้ที่ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและเกิดความพึงพอใจ ดังแสดงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การปฏิบัติจริงการจัดการศึกษา Outcome-based Education(OBE)
สำหรับอาชีวศึกษา
ที่มา: สะฟิซุดดิน

โดยสรุป OBE หมายถึง การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” นักเรียนเรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ และหลักสูตรมีความยืดหยุ่นนอกจากนี้การเรียนรู้เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและวิธีการประเมินอย่างชัดเจนใช้วิธีการหลากหลายต่อเนื่องผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดสมรรถนะ สามารถปฏิบัติทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิค การแก้ปัญหา ปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร จึงสามารถแบ่งลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) สำหรับอาชีวศึกษา

1.การออกแบบหลักสูตร/การเรียนรู้ สำหรับอาชีวศึกษา คือ การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” ไม่ใช่การศึกษาที่เน้นใส่ความรู้ หรือ เป็นการศึกษาที่ เน้นผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ เป็น โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้โดยมี

เป้าหมายและผลลัพธ์ จะถูก กำหนดไว้ล่วงหน้า

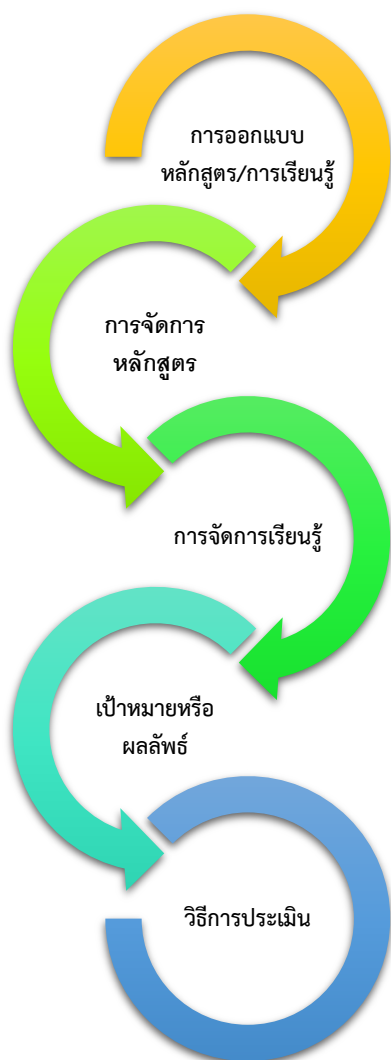
2.การจัดการหลักสูตร สำหรับอาชีวศึกษา คือ นักเรียน เรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา ทักษะ และหลักสูตรมีความยืดหยุ่น นอกจากนี้ หลักสูตรมีความ สอดคล้องกับสังคมโลก

3.การจัดการเรียนรู้ สำหรับอาชีวศึกษา คือ บูรณาการ เนื้อหาและการเรียนรู้เชื่อมโยงกับ สถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ นอกจากนี้ไม่มีรูปแบบ หรือระยะเวลาการเรียนรู้ที่ เฉพาะเจาะจง หรือตายตัว นักเรียน สามารถเรียนรู้ตามที่ต้องการ

4.วิธีการประเมิน สำหรับอาชีวศึกษา คือ วิธีการ

ประเมินอย่างชัดเจน และดำเนินการประเมินผลอย่างเป็นระบบยึด ผลลัพธ์ของผู้เรียน ใช้วิธีการ หลากหลายต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 ลักษณะการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) สำหรับอาชีวศึกษา

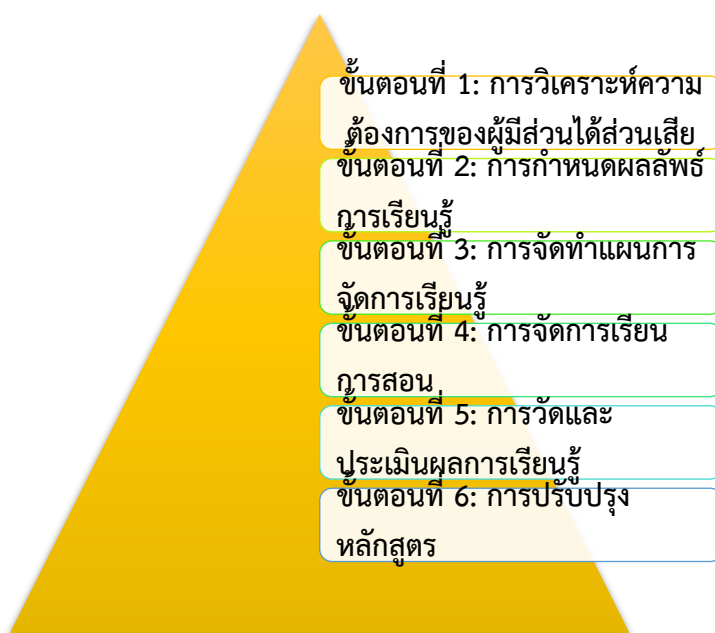
5.เป้าหมายหรือผลลัพธ์ สำหรับอาชีวศึกษา คือ การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญสามารถทำได้สามารถนำไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ นอกจากนี้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างการเรียนรู้นอกจากนี้ผู้เรียนเรียนรู้สม่ำเสมอผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันสามารถปฏิบัติทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิค การแก้ปัญหา ปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรOutcome-based Education (OBE)สำหรับอาชีวศึกษา

กระบวนการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes: PLOs) ของนักศึกษาเป็นหลัก โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและวัดผลได้ตั้งแต่เริ่มต้นการออกแบบหลักสูตร เพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นไปในทางเดียวกัน ส่งผลให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ **สอดคล้องกับ CATLTR (2022) กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่า**ความต้องการของผู้เรียนผลลัพธ์การเรียนรู้จะระบุความรู้และทักษะเฉพาะที่ควรทำเมื่อจบหลักสูตรและการสื่อสารกับผู้เรียนอย่างชัดเจนและเข้าใจได้ มีประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนและนักการศึกษาเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลข้อบกพร่องต่างๆ ของหลักสูตรหลังจากร่างฯ เสร็จแล้ว เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้วตรวจสอบและประเมินเบื้องต้น**ตลอดจนJIET (2020).กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่า**ในแบบจำลอง OBE ผลลัพธ์ของแต่ละหลักสูตรและโปรแกรมจะถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าผลลัพธ์การเรียนรู้ในรูปแบบของผลลัพธ์ของหลักสูตร (CO) ผลลัพธ์ของโปรแกรม (PO) และผลลัพธ์เฉพาะของโปรแกรม (PSO) ในภายหลัง CO มีส่วนร่วมในการบรรลุ PO และ PSO ที่ต้องการเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลขั้นนี้มุ่งหาจุดอ่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้วตรวจสอบและประเมินเบื้องต้น นอกจากนี้ Sanchez, A. V., & Ruiz, M. P. (2008)..กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่าสภาพปัญหาและความต้องการสังคมกระบวนการที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายกำหนดจัดหาเนื้อหาเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล“ประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมของบุคคลไม่เฉพาะในโรงเรียนแต่ในสังคมด้วย”ประเมินผลหลังใช้ว่าเหมาะสมเป็นระบบ เพื่อสร้างการปรับปรุงเชิงบวกในระบบการศึกษา **สอดคล้อง McCourt (2021).**กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่าความต้องการของผู้เรียนมุ่งแก้ปัญหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกนำมาจัดในหลักสูตรผล

การเรียนรู้ควรสังเกตและวัดผลได้ เพื่อให้คุณสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนบรรลุผลตามที่คาดหวังหรือไม่เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นมีจุดใดบ้างที่ควรได้รับการปรับปรุงตรวจสอบและประเมิน

โดยสรุป ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE หมายถึง ศึกษาวิเคราะห์สำรวจวิจัย ถึงสภาพพื้นฐานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับหลักสูตรที่ดีสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) นั้น มีลักษณะเป็นกระบวนการแบบยืดหยุ่นและต่อเนื่อง โดยเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นหลัก ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE แสดงดังภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา

ที่มา: ผู้เขียน, 2566

จากภาพที่ 3 ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนแรกนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2: การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร OBE จะถูกกำหนดเป็นกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม (Competency-Based Learning Outcomes: CLOs) ซึ่งครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น CLOs จะถูกกำหนดโดยพิจารณาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบริบทของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3: การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้: แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารที่ระบุกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้ในการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แผนการจัดการเรียนรู้จะจัดทำขึ้นโดยพิจารณาจาก CLOs ของหลักสูตรและบริบทของการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4: การจัดการเรียนการสอน: การจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง OBE นั้น มุ่งเน้นที่การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5: การวัดและประเมินผลการเรียนรู้: การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทาง OBE นั้น มุ่งเน้นที่การวัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึง CLOs ของหลักสูตรและบริบทของการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6: การปรับปรุงหลักสูตร: การประเมินผลหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากหลักสูตรยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาจากผลการประเมินผล

ทั้งนี้ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางคร่าว ๆ เท่านั้น ในแต่ละหลักสูตรอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของหลักสูตรนั้น ๆ

ลักษณะเด่น อัตลักษณ์ของหลักสูตรปกติกับหลักสูตรOBEสำหรับอาชีวศึกษา

หลักสูตรปกติและหลักสูตร OBE ต่างก็เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน แต่มีความแตกต่างที่สำคัญบางประการ ตามที่ Lee & Omar (2018) กล่าวถึง

หลักสูตร OBE นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้การจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์มีความยืดหยุ่นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนมีอิสระในการจัดการศึกษามีวิธีการประเมินอย่างชัดเจนนักเรียนได้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างการเรียนรู้ สอดคล้องกับปริญญา (2558) กล่าวถึง หลักสูตร OBE การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” ไม่ใช่การศึกษาที่เน้นใส่ความรู้การจัดการหลักสูตรเป็นอิสระการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและวิธีการประเมินยึดผลลัพธ์ของผู้เรียนผู้เรียนเรียนรู้สม่ำเสมอ ผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยระบุถึงความแตกต่างของการศึกษาหลักสูตร OBE กับการศึกษาหลักสูตรปกติแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของการศึกษาหลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา กับการศึกษาหลักสูตรปกติ

หัวข้อ	หลักสูตรปกติ	หลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา
จุดเน้น	เนื้อหา	ผลลัพธ์การเรียนรู้
การกำหนดรายวิชาและหน่วยกิต	กำหนดไว้ล่วงหน้า	กำหนดตามผลลัพธ์การเรียนรู้
การวัดผล	เน้นการสอบ	เน้นการวัดผลโดยวิธีหลากหลาย
บทบาทของนักศึกษา	ผู้รับความรู้	ผู้เรียนรู้
บทบาทของอาจารย์	ผู้ถ่ายทอดความรู้	ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์นั้น จุดเน้น”ผลลัพธ์การเรียนรู้”การกำหนดรายวิชาและหน่วยกิต กำหนดตามผลลัพธ์การเรียนรู้เน้นการวัดผลโดยวิธีหลากหลายบทบาทของนักศึกษาจะเป็นผู้เรียนรู้ขณะที่อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Chandra, Omer & Essaid (2018) กล่าวถึง หลักสูตร OBE นักเรียนเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะไม่มีรูปแบบ หรือระยะเวลาการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง หรือตายตัว นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามที่ต้องการยึดผลลัพธ์ วิธีการประเมินใช้วิธีการหลากหลายต่อเนื่องเป้าหมายเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ พัฒนาทักษะของผู้เรียน

โดยสรุป หลักสูตร OBE มีข้อดีตรงที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานได้จริง แต่ก็มีจุดอ่อนตรงที่อาจไม่ยืดหยุ่นต่อการ

เปลี่ยนแปลง และทำให้การประเมินผลมีความซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หลักสูตร OBE ก็เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

บทสรุป

หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพราะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและนัก เทคโนโลยีจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีการเรียนรู้ มีความเข้าใจ ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพ หลักสูตรอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะและมุ่งผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน โดยการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้จะตั้งต้นจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยไปสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร และระดับรายวิชา นำผลลัพธ์การเรียนรู้นี้เป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบรายวิชา วางแผนการสอนและวิธีการเผยแพร่ และการประเมินในระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประเมินและกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Alignment) ตามรูปแบบแผนที่การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา และควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนและมีอุปสรรคที่มีผลต่อความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์มีการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปิยชีไทย. (2565). หุ่นยนต์จะมาแทนที่คนงานในโรงงาน 20 ล้านตำแหน่งในปี 2030. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9600000120443>.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2560). เตรียมตัวหรือยัง คนเสี่ยงตกงานทั่วโลก 800 ล้านคนในปี 2030 จากระบบ อัตโนมัต. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9600000120443>

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2565). การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE). สืบค้น 15 ธันวาคม 2565, จาก <https://www1.kmutt.ac.th/education/obe>.
- ปริญญ์ เทวานฤมิตรกุล. (2558). การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้โครงงานเป็นฐานในการเรียนรู้: เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “How to Foster สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่21: ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Abbhilash, M. (2018). Things You Need To Know About Outcome-Based Education In India.4 Things You Need To Know About Outcome-Based Education In India. Retrieved from <https://www.myclassroom.com/>.<https://www.myclassroom.com/blog/4-things-to-know-about-outcome-based-education/>
- Catltr. (2022). Course Learning Outcomes, <https://learning.northeastern.edu/course-learning-outcomes> (Retrieved on 30.12.2022)
- Chandra, R.S., Omer,F., & Essaid,B. (2018). Continuous improvement process based on Outcome-Based Education. Proceedings of the 2008 IAJC-IJME International Conference. November 17-19. Paper 031, ENG107.
- JIET. (2020). OBE Model, jiethodhpur.ac.in/obemodel.php (Retrieved on 29.12.2022).
- Lee, s, N.M.A., & Omar, N. (2018). An outcome based education approach to delivery and assessment of a course in control system design. Proceedings of International Conference on Engineering 2018
- Loreto, M.M., (2018). Outcomes based teaching and learning practices in the hotel and resort management program of Dusit Thani College. Dusit Thani College J, 12, 82–98. Special Issue.

McCourt, Millis, B.J. (2021). Writing and Assessing Course Level Student

LearningOutcomes, Office of Planning and Assessment, Texas Tech University.

Yusof R., Othman N., Norwani N.M., Ahmad N.L.B. & Jalil N.B.A. (2017).

Implementation of outcome-based education (OBE) in accounting programme in higher education. Academic Research Business Social Science, 7(6), 1186–1200.

Sanchez, A. V., & Ruiz, M. P. (2008). Competence-based learning. A proposal for the assessment of generic competences, University of Deusto: Bilbao.